

Д. В. Степовик

Єговізм

ЄГОВІЗМ – віровизнання Свідків Єгови. Бере поч. від 1878, коли у м. Піттсбург (шт. Пенсильванія, США) колишні протестант-конгрегаціоніст Ч. Расселл і протестант-адвентист Н. Барбер заснували гурток для вивчення Біблії, що по-різному називали: Сіон. Вартова Башта, Товариство Трактатів, Расселліти, Міжнар. дослідники Біблії та ін., – допоки 1931 прийнято назву «Свідки Єгови» (зі слів, наведених у старозавітній книзі пророка Ісаї: «Ви свідки Мої, говорить Господь»). Основи віровчення Свідків Єгови сформулювали два перші президенти їхньої керів. корпорації: Ч. Расселл написав багато творів заг. обсягом бл. 50 тис. сторінок, що склали 7 т., найвідоміші з них – «Тисячолітня Зоря» й «Дослідження Святого Письма»; Дж. Разерфорд (1917–42), розвинувши колись локальну амер. секту з Піттсбурга у світ. реліг. організацію з автократ. формою керування, оголосив «холодну війну» усім світ. релігіям та християн. Церквам і конфесіям. Керів. центр Свідків Єгови перемістився до одного з районів Нью-Йорка – Брукліна, де вирости гігант. будівлі керів. органів Свідків Єгови, ред. ж. «The Watchtower» («Вартова вежа») і «Awake!» («Пробудись!»), видавництва, банки тощо. Наступними президентами були Н. Кнорр (декларував, щоб усі книги і статті товариства публікували анонімно, керував групою з нового перекладу Біблії, 1961), 1977–92 – Ф. Франц; нині – М. Геншель.

Свою діяльність у світі єговісти почали з корінної переінтерпретації Біблії, усі попередні переклади Святого Письма оголосили неточними, неправдивими і користуються власним, виконаним Ч. Расселлом, перекладом Біблії, де «Бог» скрізь замінено словом «Єгова»; здійснили багато ін. термінол. та фразеол. змін, які суттєво міняють зміст Біблії, її положень. Богослов'я єговістів зводиться до таких осн. догматів: вчення про Трійцю – неправдиве й абсурдне, Бог має тільки одну іпостась – Бога Отця, Єгови; тому й Ісус Христос не є Богом – він син Єгови і до появи на Землі був архангелом Михаїлом, небесним провідником ангелів; після воскресіння Ісус Христос залишається одухотвореним сином Єгови і буде в майбутньому головою світового уряду, після очисної війни Армагеддону, коли на землі настане рай; третя особа Трійці, Святий Дух, також не є Богом, він – енергія, активна сила, з допомогою якої Єгова керує Всесвітом. Єговісти заперечують будь-яку позитивну роль Церкви, священства, дияконства, Літургії і всіх ін. видів богослужінь, як також храмів; вважають владу і політ. партії несвідомими союзниками Сатани й

відмовляються визнавати нації. Заміною усього цього є в них «помісні зали царства Свідків Єгови», в яких регулярно й за затв. графіками (від центр. Бруклін. корпорації) провадять збори членів і навернення новопосвячених. Збори ведуть старости під наглядом окружних спостерігачів, котрі мають обов'язково відвідати кожний «помісний зал царства» не менш як двічі на рік. Масштаб. є видавнича діяльність єговістів: ж. «Вартова вежа» і «Пробудись!» мають наклад 55 млн прим. кожний багатьма мовами світу, зокрема й українською; також друкуються гігант. накладами пропагандист. книги, напр., «Ви можете жити в раю на землі» 16,6 млн 51 мовою. Гол. тема книг, статей, проповідей і бесід – передбачення кінця світу та апокаліпсич. війни Армагеддону. Увесь пропагандист. апарат єговістів (бл. 4 млн постій. працівників і їхніх помічників у більшості країн світу) працює на центр. ідею: Сатана скинутий на Землю 1914, він жахливо баламутить світ, і не за горами час остан. битви з ним Єгови, у якій загинуть усі грішні, за винятком Свідків Єгови, з яких 144 тис. вибраних підуть на небо, де вічно перебуватимуть у щасті й задоволенні біля Божого престолу; нижча команда єговістів – «вівці», або «йонадави», – не потраплять на небо, але їм обіцяно вічне життя на Землі, яка після Армагеддону буде перетворена на земний рай, очолений всесвітнім урядом Ісуса Христа. Програма єговістів добре збалансована, цілеспрямована і засн. на концепції виключності Свідків Єгови, її популіст., відверто пропагандист. і наступальний характер очевидний. З тією ж сміливістю, з якою вони переінакшили зміст і контекст Біблії, єговісти поширюють своє віровчення, прозелітизм (переманювання людей з однієї релігії, Церкви чи конфесії до ін.), якого уникають усі очільники і предстоятелі Церков, для єговістів не є перепорою, вони пробоєм вербують до себе насамперед віруючих християн, не покладаючи великих надій на навернення атеїстів чи сучас. язичників. Перші громади Свідків Єгови на укр. землях виникли у 1922–25 в Галичині, на Закарпатті, Буковині і частково Волині; в СРСР вони діяли підпільно. Станом на 2000 в Україні діяло 937 громад з більш як 107 тис. віруючих.

Рекомендована література

1. Яроцький П. Л. Еволюція сучасного єговізму. К., 1981;
2. Свидетели Иеговы в двадцатом веке. Бруклин, 1994;
3. Рейнольд Р. Свідки Єгови – хто вони? Ів.-Ф., 1996.

Бібліографічний опис:

Єговізм / Д. В. Степовик // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2009. – Режим доступу:

<https://esu.com.ua/article-17485>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).